

O2 Scheidingsadvies

www.o2scheidingsadvies.nl

Begrippenlijst echtscheiding en scheiding

“(Echt)scheidingbegrippen van A tot Z”

Auteur: Scott Martens RPA CFE
Versie: Februari 2018

Deze begrippenlijst is gratis en mag vrij als integraal document verspreid worden.
Niets uit deze uitgave mag echter zonder voorafgaande toestemming gepubliceerd worden.

Inleiding

Een echtscheiding of een scheiding betekent een enorme verandering in het leven van iedere betrokken individu. Het heeft impact op alle financiële, juridische en fiscale vermogens-, schuld- en inkomensbestanddelen. Essentiële zaken zoals (de waarde van) het huis, de hypotheek, persoonlijke bezittingen, verzekeringen en pensioenen zullen op zijn minst bekeken en uiteindelijk wel of niet verdeeld moeten worden. Daarnaast heeft een echtscheiding of scheiding een enorme impact op uw inkomenspositie door de betaling of ontvangst van alimentatie.

Om u als betrokkene voldoende en laagdrempelig overzicht en inzicht te geven in de toch al complexe materie, hebben we deze begrippenlijst voor u opgesteld. In deze lijst treft u een zo kort mogelijke en objectieve beschrijving aan van de begrippen die direct gerelateerd zijn, betrekking hebben op het begrippenkader of verwant zijn aan het onderwerp echtscheiding en scheiding.

Om er zeker van te zijn dat u de meest actuele versie van onze begrippenlijst hebt, adviseren wij u om deze te vergelijken met de versie op onze website: www.o2scheidingsadvies.nl.

Ondanks de moeilijke tijd wensen u veel sterkte toe met het nemen van de juiste beslissingen omtrent uw echtscheiding of scheiding.

Voorbehoud

Dit document is met de grootst mogelijke zorg en op basis van de huidige actualiteit, inzake wet- en regelgeving, samengesteld. O2 Scheidingsadvies BV, noch een betrokken en/of gelieerde onderneming, kan aansprakelijk worden gesteld bij eventuele onvolledigheid, onjuistheid en/of onnauwkeurigheid van de hierin opgenomen informatie. Alle informatie in dit document is bestemd voor algemene voorlichting en dient op geen enkele wijze als (vervanging voor) advies.

De gebruiker of verstrekker erkent dat de inhoud ervan het intellectuele eigendom is en blijft van de website www.o2scheidingsadvies.nl en daardoor ook O2 Scheidingsadvies BV. Voor het gebruik en (re)productie van deze informatie ten behoeve van (deel)advisering, voorlichting of andere doeleinden is voorafgaande schriftelijke toestemming van O2 Scheidingsadvies BV vereist. Overtreding van deze of andere gebruiksregels leidt tot schadeplicht van de overtreder en eventuele bij de overtreiding betrokken derden.

Begrippenlijst van A tot Z

Aanvullende alleenstaande-ouderkorting

De aanvullende alleenstaande-ouderkorting is een fiscale term en een aftrekbaar bedrag van de inkomstenbelasting en premie volksverzekering die toegepast wordt als men een jong kind of jonge kinderen heeft die men alleen en zelf verzorgt. Kijk voor de exacte voorwaarden van het in aanmerking komen van deze korting op: www.belastingdienst.nl.

Afkoopwaarde

De afkoopwaarde is de waarde die verzekeringen hebben op een bepaalde datum, bij voorkeur een peildatum. Bij een levensverzekering kan een bepaalde waarde opgebouwd zijn. Risicoverzekeringen hebben geen afkoopwaarde.

Akte van verdeling

Een akte van verdeling is een document dat wordt opgesteld bij een echtscheiding of scheiding. In veel gevallen is dat een document dat door de notaris wordt opgesteld voor bijvoorbeeld de toedeling van de koopwoning. De akte van verdeling wordt geregistreerd bij het kadaster.

AKW

Afkorting voor: Algemene Kinderbijslagwet. Is een volksverzekering en bepaalt of een ouder in aanmerking komt voor een uitkering die bedoeld is voor de betaling van de kosten van één of meerdere kinderen. De hoogte van de kinderbijslag is afhankelijk van het aantal kinderen, de leeftijd van ieder kind en de mate waarin in de kosten wordt voorzien. Meer informatie over deze uitkering vindt men op de internetsite van de Sociale Verzekeringsbank (SVB): www.svb.nl.

ANW

Anw staat voor Algemene Nabestaandenwet. Als een partner overlijdt, heeft men mogelijk recht op een Anw-uitkering van de overheid. Dit geldt als men vóór 1 januari 1950 geboren is, men minstens één ongehuwd kind jonger dan 18 jaar verzorgt of als men minstens 45 procent arbeidsongeschikt is. Deze uitkering vervalt als men 65 jaar wordt. Meer informatie over deze uitkering vindt men op de internetsite van de Sociale Verzekeringsbank (SVB): www.svb.nl.

AOW

Afkorting voor: Algemene Ouderdomswet. Is een volksverzekering en bepaalt of een inwoner van Nederland op AOW-leeftijd recht heeft op een AOW-uitkering. De hoogte van de AOW is afhankelijk van het feit of en hoe lang AOW-premie is betaald. Meer informatie over deze uitkering vindt men op de internetsite van de Sociale Verzekeringsbank (SVB): www.svb.nl.

Akte van berusting

Een verklaring dat men, inzake de echtscheiding of scheiding, het eens is met de uitspraak van de rechtbank.

Alimentatie

Een periodieke bijdrage in de kosten van het levensonderhoud van de ex-partner (partneralimentatie) en/of het kind of kinderen (kinderalimentatie). Alimentatie kan men onderling afspreken maar kan ook door een rechter vastgesteld worden.

Alimentatieberekening

Een alimentatieberekening doet men voor de vaststelling van partner- en/of kinderalimentatie. Belangrijke rekenelementen zijn: behoeftigheid, behoefte en draagkracht.

Alimentatieplichtige

De alimentatieplichtige is de betaler van alimentatie.

Alimentatiegerechtigde

De alimentatiegerechtigde is de ontvanger van alimentatie.

Alimentatiehoogte

Als een ex-partner (bij partneralimentatie) of beide ouders (bij kinderalimentatie) alimentatie kunnen betalen, wordt verwacht dat een alimentatieberekening gedaan wordt volgens de Trema-normen. Een onjuist vastgestelde berekening wordt door de rechter afgekeurd.

Alleenstaande-ouderkorting

De alleenstaande-ouderkorting is een fiscale term en een aftrekbaar bedrag van de inkomstenbelasting en premie volksverzekering die toegepast wordt als men een kind of kinderen heeft die men alleen en zelf verzorgt. Kijk voor de exacte voorwaarden van het in aanmerking komen van deze korting op: www.belastingdienst.nl.

Arbeidsongeschiktheid

Als men twee jaar (gedeeltelijk) niet heeft kunnen werken doordat rechtstreeks en objectief medisch vastgesteld is dat dit het gevolg is van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling duurzaam. In dat geval kan men in het kader van de WAO, de WIA, de Wajong of de WAZ arbeidsongeschikt worden verklaard door het UWV. Meer informatie over arbeidsongeschiktheidsuitkeringen vindt men op de internetsite van het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV): www.uwv.nl.

Behoeftigheid

Dit is een onderdeel/rekenelement voor de vaststelling van alimentatie. De behoeftigheid wordt bepaald doordat men kijkt naar de meest noodzakelijke zaken voor levensonderhoud voor de alimentatiegerechtigde.

Behoeft

Dit is een onderdeel/rekenelement voor de vaststelling van alimentatie. De behoefte wordt bepaald doordat men kijkt naar het welstandsniveau van het dagelijkse leven voor de alimentatieontvanger.

Beperkte gemeenschap

Een gemeenschap van vermogens en/of schulden bij gehuwden of geregistreerd partners.

Beschikking zie ook: echtscheidingsbeschikking

Een beschikking is een besluit of rechterlijke uitspraak. In het kader van echtscheiding of scheiding wordt vaak gesproken over een (echt)scheidingsbeschikking omdat een besluit om in te stemmen dat mensen gaan (echt)scheiden bekrachtigd moet worden door een rechter.

Betekenisexploot zie ook: deurwaardersexploot.

Boedelverdeling

Boedelverdeling wordt ook wel boedelscheiding genoemd en is de verdeling van de gezamenlijke goederen van twee partners bij een echtscheiding of scheiding.

Cassatie

Beroep dat wordt of is ingesteld bij de hoogste rechter (Hoge Raad).

Collaborative divorce

Ook wel overlegscheiding genoemd. Het is een wijze van conflictoplossing die tussen mediation en procederen in ligt doordat beide partners zich voor de afwikkeling van de echtscheiding of scheiding zich laten bijstaan door ieder één specialist. Meestal is dit een advocaat.

Co-ouderschap

Er is geen wettelijke omschrijving of er is geen wet- en regelgeving voor co-ouderschap. Bij een dergelijke ouderschapsvorm kiezen beide ouders ervoor om, op een zo gelijkwaardig mogelijke basis, de ouderlijke zorg en/of kosten voor hun kind of kinderen te regelen.

Combinatiekorting zie ook: inkomensafhankelijke combinatiekorting.

Convenant zie ook: scheidingsconvenant.

Conversie

Ten aanzien van pensioen: een omzetting van het verevende deel van het ouderdomspensioen en het bijzonder nabestaandenpensioen in een zelfstandig ouderdomspensioen voor de ex-partner die niet zelf het pensioen heeft opgebouwd.

Dagvaarding

Een dagvaarding is een officieel schrijven (zie ook: deurwaardersexploot) waarbij iemand opgeroepen wordt om op een bepaalde datum en tijd voor een rechtbank te verschijnen.

Deurwaardersexploot

Een deurwaardersexploot wordt soms ook wel een betekenisexploot genoemd. Bepaalde officiële correspondentie met betrekking de scheiding zoals een dagvaarding of beschikking dienen 'betekend' te worden. 'Betekenen' is het uitreiken van een document door een deurwaarder, de postbode of een ambtenaar.

Dienstverleningsovereenkomst

Een overeenkomst waarin is vastgelegd onder welke voorwaarden bepaalde diensten aan een klant worden aangeboden. Een dergelijke overeenkomst wordt vaak door mediators, (financieel) adviseurs en advocaten gebruikt.

Draagkracht

Dit is een onderdeel/rekenelement voor de vaststelling van alimentatie. De draagkracht wordt bepaald doordat men kijkt naar de inkomsten, het vermogen en/of de schulden van de alimentatiebetaler. Bij de vaststelling van draagkracht wordt ook gekeken naar de kosten die een alimentatiebetaler zelf heeft.

Duurzaam samenwonen

Partners voeren een duurzame en gezamenlijke huishouding.

Duurzame ontwrichting

Een ontwrichting in een relatie waarbij geen zicht meer is op normale echtelijke verhoudingen of partnerschapverhoudingen. Een rechtbank of rechter mag, afgezien van een eventuele overduidelijke benadeling van één van de partners, van de partners nooit verlangen dat een dergelijke ontwrichting bewezen moet worden.

Echtscheiding

Een ontbinding van een huwelijk door een beschikking van de rechter op de bij de wet omschreven grond. De echtscheiding is pas definitief als deze is ingeschreven in het echtscheidingsregister van de Burgerlijke Stand.

Echtscheidingsakte

Een echtscheidingsakte is een schriftelijk bewijs van de ontbinding van een huwelijk door echtscheiding. Feitelijk wordt dit blad toegevoegd aan de huwelijksakte met de benoeming 'Latere vermelding'.

Echtscheidingsbeschikking

Een besluit of rechterlijke uitspraak in het kader van echtscheiding. Pas nadat deze beschikking is ingeschreven in het echtscheidingsregister van de Burgerlijke Stand van de gemeente, is een (echt)scheiding definitief.

Echtscheidingsconvenant zie ook: scheidingsconvenant.

Eénoudergezin

Een huishouden waar één gezaghebbende ouder geheel of grotendeels alleen een kind of kinderen opvoedt.

Eenvoudige gemeenschap

Een gemeenschap van vermogens en/of schulden bij samenwonenden.

Eenzijdig verzoek

Een indiening van een verzoek tot echtscheiding of scheiding door slechts één van de partners.

Eigen-woningforfait

Voorheen het huurwaardeforfait geheten. Het zijn denkbeeldige inkomsten uit de eigen woning die bij de aangifte van de inkomstenbelasting opgeteld dienen te worden bij het inkomen. De hoogte is een bepaald percentage van WOZ-waarde van de koopwoning.

Eigen-woningregeling

Een fiscale regeling die voorziet in de handhaving van de aftrek van de hypotheekrente voor de vertrekkende partner als de achterblijvende partner in de woning blijft. Deze regeling blijft voor de vertrekkende partner maximaal 2 jaar geldig.

Eigen-woningreserve

Als u een overwaarde gerealiseerd heeft bij de verkoop van een eerdere woning of woningen is er sprake van een zogenaamde eigen-woningreserve. Dit gedeelte komt bij een volgende aankoop, onderhoud of verbetering van een woning niet meer in aanmerking voor aftrek van de verschuldigde hypotheekrente.

Eigen-woningschuld

Het totale bedrag van schulden die zijn aangegaan voor de aankoop van een eigen woning.

Executoriale titel

Een formeel besluit waarmee men, zonder tussenkomst van een rechter, tot uitvoering van het genoemde kan overgaan.

FFP

Afkorting voor: gecertificeerd Federatie Financieel Planner. Adviseurs die deze titel dragen hebben een specifieke HBO-opleiding voltooid en zijn ingeschreven in een daarvoor opgericht register. Een dergelijke adviseur is opgeleid voor financiële, planningtechnische en fiscale adviezen in algemene zin. De werktitel mag achter de achternaam van de adviseur worden gevoerd.

Finaal verrekenbeding

Is van toepassing als men via een notaris en vóóraf aan een huwelijk of geregistreerd partnerschap specifieke afspraken maakt over ieders inkomsten, vermogen en/of schulden tijdens de relatie.

Bij een dergelijk verrekenbeding wordt ervan uitgegaan dat bij een eventuele echtscheiding of scheiding en/of overlijden tijdens de relatie men alle inkomsten, vermogens en/of schulden verdeelt alsof men in gemeenschap van goederen getrouwd is (geweest) of een geregistreerd partnerschap heeft (gehad).

Flitscheiding

Een huwelijk kon door een notaris worden omgezet naar een geregistreerd partnerschap, waarna het geregistreerd partnerschap kon worden ontbonden door diezelfde notaris. Zo kon men voorkomen dat een echtscheiding niet verplicht via een advocaat en een rechtbank geregeld moest worden. Deze mogelijkheid staat sinds 1 maart 2009 niet meer open voor gehuwden.

Forfaitair bedrag

een vast of vooraf bepaald bedrag of tarief.

Forumkeuze

De vrijheid van partners om zelf een bevoegde rechtbank te kiezen voor de behandeling van het (echt)scheidingsverzoek.

Gesubsidieerde rechtsbijstand

Als men niet genoeg geld heeft om een echtscheiding of scheiding te betalen, kan men hiervoor in aanmerking komen. De Raad voor de Rechtsbijstand neemt dan een deel van de kosten voor haar rekening. Er is sprake van een 'eigen bijdrage'. Of men hiervoor in aanmerking komt, hangt af van de hoogte van de inkomsten, vermogens en schulden van beide partners.

Gemeenschap van goederen

Dit is een samenleving in de vorm van een huwelijk, (geregistreerd) partnerschap of (duurzame) samenwoning waarin alle inkomsten, vermogens en schulden gemeenschappelijk bezit is van beide partners.

Geregistreerd partnerschap

Een samenlevingsvorm waarbij beide (geregistreerde) partners een duurzame en gezamenlijke huishouding voeren voor eigen of gemeenschappelijke rekening. Juridisch gezien hebben geregistreerd partners en gehuwden nagenoeg een gelijke status.

Gewaarmerkte kopie

Kopie van een officieel document dat door de advocaat, notaris, mediator of een gemeentelijke of buitenlandse autoriteit van een officiële stempel en handtekening is voorzien.

Griffierecht

Leges/betalingen voor het voeren van een juridische procedure bij een rechtbank.

Heffingskorting

De heffingskorting is een fiscale term en een aftrekbaar bedrag van de inkomstenbelasting en premie volksverzekering die toegepast wordt. Iedere Nederlands belastingplichtige heeft recht op de "algemene heffingskorting". De voorwaarden van verstrekking van andersoortige (heffings)kortingen zijn terug te vinden op: www.belastingdienst.nl.

Hoge Raad

Hoogste rechtscollege in Nederland.

Hoger beroep

Behandeling van een rechtszaak door een hogere rechter (rechtbank of gerechtshof) die de beslissing van een lagere rechter kan herzien.

Hoofdelijke aansprakelijkheid

Wanneer één of beide partners juridisch aansprakelijk zijn voor schulden en/of vermogens.

Huwelijk

Een wettelijk geregelde en formele samenlevingsvorm waarbij beide partners optreden als elkaars echtgenoten.

Huwelijkse voorwaarden

Het vóóraf en schriftelijk maken van afspraken over het huwelijk betreffende ieders inkomsten, vermogens en/of schulden tijdens de relatie. Huwelijkse voorwaarden worden vooral opgesteld om de andere partner buiten bepaalde aansprakelijkheden te houden, zoals bij een eigen onderneming. Huwelijkse voorwaarden zijn voor buitenstaanders pas rechtsgeldig als deze zijn vastgelegd door een notaris.

Huwelijksvormen

De wettelijke verschijningsvormen van een huwelijk.

Dit zijn:

- een huwelijk in gemeenschap van goederen
- een huwelijk onder koude uitsluiting
- een huwelijk met een periodiek verrekenbeding
- een huwelijk met een finaal verrekenbeding en
- een huwelijk met een beperkte gemeenschap.

Huwelijksvermogensrecht

Bepaling van ieders aandeel in het vermogen en/of de schulden van de partners.

Inboedelverdeling zie ook: boedelverdeling.

Indexering alimentatie

Jaarlijkse wettelijke en procentuele aanpassing op basis van de consumentenprijsindex alle huishoudens, zoals gepubliceerd door het CBS.

Indexering pensioen

Jaarlijkse verwachte procentuele aanpassing van het uit te betalen pensioen op basis van de algemene loon- of prijsontwikkelingen.

Inkomensafhankelijke combinatiekorting

De combinatiekorting is een fiscale term en een aftrekbaar bedrag van de inkomstenbelasting en premie volksverzekering die toegepast wordt als men werkt en een kind of kinderen heeft die men zelf verzorgt. Deze korting is afhankelijk van het inkomen. Kijk voor de exacte voorwaarden van het in aanmerking komen van deze korting op: www.belastingdienst.nl.

Interne werking scheidingsconvenant

Door gezamenlijke ondertekening van beide partners van een concept-scheidingsconvenant of gelijksoortige overeenkomst, legt men de daarin opgenomen zaken rechtsgeldig vast.

Kinderalimentatie

Een periodieke bijdrage in de kosten van het levensonderhoud van één of meerdere kinderen door de niet-verzorgende ouder (alimentatiebetaler) aan de andere ouder of het kind zelf.

Kinderkenning

Verklaring van een juridisch ouder (willen) zijn.

Kinderkosten

De kosten voor het kind of de kinderen wordt vastgesteld volgens de richtlijnen van het Tremarapport Kinderkosten, in samenwerking met het Nibud. Deze normen worden gebruikt als richtlijn om de behoefte van de kinderen vast te stellen en dienen als uitgangspunt voor de berekening van de bijdrage van de beide ouders in de kosten van de opvoeding en het levensonderhoud van de kinderen.

Koude uitsluiting

Een verschijningsvorm van huwelijkse voorwaarden. Partners spreken vóóraf schriftelijk af dat zij als gehuwden of geregistreerd partners geen enkele vermenging willen van inkomsten, vermogens en schulden.

Latere vermelding

Een schriftelijke kennisgeving dat een huwelijk is ontbonden door echtscheiding. Dit is een document dat bij de huwelijksakte wordt gevoegd.

LBIO

Afkorting voor: Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen. Dit is een incassobureau dat in opdracht van de ministers van Justitie en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport inningstaken uitvoert op het gebied van wettelijke onderhoudsbijdragen. De kerntaak van het bureau ligt in het innen van betalingen voor zowel kinder- als partneralimentatie.

Lijfrentekapitaal

Een opgebouwd kapitaal om uiteindelijk op einddatum periodieke uitkeringen op het leven van één of twee personen aan te kopen, voor een vaste periode of die eindigt bij de dood van één of beide personen.

Lijfrente-uitkering

Een periodieke uitkering op het leven van één of twee personen, voor een vaste periode of die eindigt bij de dood van één van beide of beide personen.

Mediation

Mediation is het gezamenlijk oplossen van een geschil met de hulp van een onafhankelijke en neutrale (conflict)bemiddelaar: de mediator.

Bij mediation worden in beginsel geen juridische, financiële of fiscale aspecten behandeld, maar gesproken over de persoonlijke en samenhangende belangen van beide partners.

Mediator

Een beoefenaar van het 'mediationvak'. Soms ook (conflict)bemiddelaar genoemd. Mediator is een vrij beroep zodat iedereen de werktitel zonder toetsingscriteria en/of opleiding kan gebruiken.

Nevenvoorziening

Naast een verzoek om echtscheiding of scheiding, kan men via een advocaat en met behulp van een verzoekschrift de rechter vragen om nevenvoorzieningen. Deze voorziening volgt de 'voorlopige voorziening' op die weer tijdens de afwikkeling van de echtscheiding of scheiding geldt.

NHG

Afkorting voor: Nationale Hypotheek Garantie. De Nationale Hypotheek Garantie (NHG) is de naam van de garantie die u kunt krijgen als u een lening afsluit voor het kopen of verbouwen van een woning.

Als men een hypotheek afsluit maakt men samen met de geldverstrekker afspraken over de betaling van uw hypotheeklasten. Er kunnen zich echter situaties in uw leven voordoen waardoor het aflossen van de hypotheek tijdelijk geheel of gedeeltelijk niet meer mogelijk is. U kunt dan in aanmerking komen voor de Woonlastenfaciliteit waarmee u in staat wordt gesteld een moeilijke periode te overbruggen zodat u in uw woning kunt blijven wonen.

NMI

Afkorting voor: Nederlands Mediation Instituut. Eén van de onafhankelijke koepels voor mediation in Nederland. Zo kent het NMI een onderscheid tussen NMI-gecertificeerde en NMI-geregistreerde mediators.

Omgangsbegeleiding

Begeleiding van een kind of kinderen en diens ouders bij het laten nakomen van omgangsregelingen. De Raad voor de Kinderbescherming heeft daarvoor een aantal projecten opgezet die door o.a. Bureau Jeugdzorg en de maatschappelijke dienst worden uitgevoerd.

Omgangsrecht

Recht op omgang dat een gescheiden ouder of zelfs grootouder die niet belast is met het gezag en/of de verzorging, kan hebben met een kind of kinderen.

Omgangsregeling

Regeling waarin, eventueel door een rechter vastgesteld, wordt bepaald hoe en wanneer de niet-verzorgende en/of niet-gezaghebbende (groot)ouder met een kind of kinderen mag omgaan.

Onderhoudsplicht (ex-)partner

De plicht van (ex-)partners van een huwelijk of geregistreerd partnerschap om elkaar financieel te onderhouden. Deze onderhoudsplicht blijft dus ook na de echtscheiding of scheiding bestaan. De onderhoudsplicht voor de ex-partner eindigt wanneer een (ex)partner opnieuw een huwelijk of geregistreerd partnerschap aangaat, duurzaam gaat samenwonen of volledig in eigen financieel onderhoud kan voorzien. Voor voormalig samenwoners geldt deze onderhoudsplicht niet.

Onderhoudsplicht kinderen

De plicht van (ex-)partners van een huwelijk, geregistreerd partnerschap of een samenwoning om elkaars gezamenlijke kinderen financieel te onderhouden. De onderhoudsplicht ten opzichte van het kind of de kinderen eindigt op zijn vroegst wanneer de kinderen 21 jaar oud worden.

Ondertoezichtstelling

De bepaling van een rechter dat een kind beter niet langer alleen door zijn ouder(s) opgevoed kan worden. De ondertoezichtstelling valt onder de verantwoordelijkheid van een gezinsvoogd.

Ontheffing ouderlijke macht

Is van toepassing als de ouder wel voor het kind wil zorgen, maar daartoe niet goed in staat is. Tot ontheffing wordt door de rechtbank besloten op verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming of op vordering van de Officier van Justitie.

Ontzetting ouderlijke macht

Is van toepassing als de ouder of ouders misbruik maken van de ouderlijke macht of als er sprake is van grove verwaarlozing van het kind of de kinderen. Tot ontzetting wordt door de rechtbank besloten op verzoek van de Raad voor de Kinderbescherming of op vordering van de Officier van Justitie.

Ouderdomspensioen

Ouderdomspensioen is een bruto-uitkering die men periodiek krijgt uitgekeerd vanaf de pensioendatum (meestal 65 jaar) tot de overlijdensdatum.

Ouderlijk gezag

Het legitiem voeren van het bewind over en het vertegenwoordigen in burgerlijke handelingen van een minderjarig kind of minderjarige kinderen door een ouder.

Ouderschapsplan

Een schriftelijke overeenkomst tussen gezaghebbende ouders, en bij voorkeur het kind of de kinderen, omtrent de omgang met de ouders en de zorg- en opvoedingstaken van diezelfde ouders.

Overlegscheiding zie ook: collaborative divorce.

Overwaarde

Het verschil tussen de huidige verkoopwaarde en de gefinancierde waarde. Deze term wordt meestal gebruikt bij koopwoningen.

Partneralimentatie

Een periodieke bijdrage in de kosten van het levensonderhoud van de draagkrachtige ex-partner aan de andere minder draagkrachtige ex-partner.

Partnerpensioen

Periodieke bruto-uitkering aan de (ex-)partner van de overleden (ex-)partner die een ouderdomspensioen genoot of heeft opgebouwd.

Partnerschapvoorwaarden

Het vóóraf en schriftelijk maken van afspraken over het geregistreerd partnerschap betreffende ieders inkomsten, vermogens en/of schulden tijdens de relatie. Partnerschapvoorwaarden worden met name opgesteld om de andere partner buiten bepaalde aansprakelijkheden te houden zoals bij een eigen onderneming. Partnerschapvoorwaarden zijn voor buitenstaanders pas rechtsgeldig als deze zijn vastgelegd door een notaris.

Partnerschapsvormen

De wettelijke verschijningsvormen van een geregistreerd partnerschap.

Dit zijn:

- een geregistreerd partnerschap in gemeenschap van goederen en
- een geregistreerd partnerschap onder partnerschapvoorwaarden.

Peildatum

De datum van de (door partners gezamenlijk gekozen) daadwerkelijke scheiding die ligt vóór de formele echtscheidingsdatum of scheidingsdatum. Deze wordt in acht genomen om de lopende inkomsten en/of uitgaven vanaf de peildatum tot de formele echtscheidingsdatum of scheidingsdatum toe te rekenen aan één van de partners.

Pensioen

Pensioen is de verzamelnaam voor periodieke bruto-uitkeringen ter vervanging van inkomen bij ouderdom, overlijden of arbeidsongeschiktheid. De opbouw van pensioen kan slechts plaatsvinden als men deelnemer is aan een pensioenregeling. De uitbetaling van het pensioen eindigt in ieder geval bij overlijden van de rechthebbende.

Pensioenuitvoerder

Pensioenfonds, verzekeraar of eigen onderneming die het pensioen heeft ondergebracht en/of uitbetaalt.

Pensioenverevening

Het tijdens een huwelijk of geregistreerd partnerschap opgebouwd pensioen dat in aanmerking komt voor verdeling, ongeacht het huwelijksregime (huwelijks voorwaarden of algehele gemeenschap van goederen). Slechts de volgende pensioensoorten komen daarvoor in aanmerking: ouderdomspensioen, tijdelijk ouderdomspensioen op opbouwbasis, prepensioen op opbouwbasis, overbruggingspensioen op opbouwbasis en bijspaarpensioen.

Pensioenverweer

Het gevoerde verweer van een ex-partner dat, bij een overlijden van de andere ex-partner, een aanzienlijke terugval voorzien wordt in diens inkomen. Een pensioenverweer van de tegenpartij is relatief simpel te voorkomen door als verwerende partij een risicoverzekering bij overlijden te sluiten.

Periodiek verrekenbeding

Is van toepassing als men via een notaris en vóóraf aan een huwelijk of geregistreerd partnerschap specifieke afspraken maakt over de periodieke verrekening van overgespaard inkomen tijdens de relatie.

Bij een dergelijk verrekenbeding wordt ervan uitgegaan dat bij een eventuele echtscheiding of scheiding en/of overlijden tijdens de relatie men vervolgens ieders eigen vermogen en/of schulden behoudt.

Raad voor de Kinderbescherming

Een overheidsinstelling die valt onder het Ministerie van Justitie. Deze heeft als taak het geven van adviezen, het doen van onderzoek en het indienen van verzoeken aan de rechtbank. De rechtbank kan de raad om advies vragen in (echt)scheidingszaken door een onderzoek in te stellen naar de situatie van ouders en het kind of de kinderen.

Referteverklaring

Een verklaring waarmee een partner bij een eenzijdig verzoek tot echtscheiding of scheiding van de andere partner kan aangeven dat hij of zij geen verweer voert. Er vindt dan geen zitting plaats en het verzoek wordt behandeld op basis van de ingebrachte documenten.

Register van de Burgerlijke Stand

Officieel register dat bij iedere gemeente beheerd wordt voor de vastlegging van de geboorte, het huwelijk, het geregistreerd partnerschap en het overlijden van diens ingezetenen.

RPA

Afkorting voor: Register Pensioenadviseur. Adviseurs die deze titel dragen hebben een specifieke HBO-opleiding voltooid en zijn ingeschreven in een daarvoor opgericht register. Een dergelijke adviseur is opgeleid voor fiscale, rekentechnische en financiële pensioenadviezen. De werktitel mag achter de achternaam van de adviseur worden gevoerd.

RFEA

Afkorting voor: Register Financieel Echtscheidingsadviseur. Adviseurs die deze titel dragen hebben een HBO-opleiding voltooid en zijn ingeschreven in een daarvoor opgericht register. Een dergelijke adviseur is specifiek opgeleid voor financiële, juridische en fiscale adviezen bij echtscheiding en scheiding. De werktitel mag achter de achternaam van de adviseur worden gevoerd.

Samenlevingsovereenkomst

Een overeenkomst, eventueel vastgelegd door een notaris, tussen duurzaam samenwonende partners met daarin opgenomen afspraken over bijvoorbeeld bezittingen, inkomsten, vermogens en/of schulden.

Scheiding

Een beëindiging van een geregistreerd partnerschap door een beschikking van een rechter of door een wederzijds goedvinden (zonder gezamenlijke kinderen) en door inschrijving in het register van de Burgerlijke Stand. Of door het feitelijk beëindigen van een duurzame samenwoning.

Scheidingsbemiddeling

Scheiden met ondersteuning van een mediator of één (bemiddelings)advocaat.

Scheidingsconvenant

Een document waarin alle relevante afspraken met betrekking tot een echtscheiding of de scheiding zijn vastgelegd waarbij het als bijlage van het (echt)scheidingsverzoek bij de rechter kan worden ingediend. Het opstellen van een scheidingsconvenant is niet wettelijk verplicht, maar is voor de juridische afdwingbaarheid van opgenomen afspraken wel erg praktisch.

Scheiding van tafel en bed

Beschikking van de rechtbank waarbij de verplichting van echtgenoten om samen te wonen is opgeheven en waarna een boedelverdeling kan plaatsvinden. Juridisch gezien is men nog niet definitief gescheiden. Door deze scheiding gelden bepaalde rechten en plichten die verbonden zijn aan het huwelijk niet meer. Een scheiding van tafel en bed kan een oplossing zijn als men niet wil kiezen voor een echtscheiding om bijvoorbeeld religieuze of financiële redenen.

Schenking

Verrijking door de overdracht van goederen en/of geld van de ene (ex-)partner aan de andere (ex-)partner zonder tegenprestatie.

Toevoeging zie ook: gesubsidieerde rechtsbijstand.

Trema-normen

Normen die door rechtbanken worden gehanteerd om partneralimentatie en kinderalimentatie te berekenen. Deze zijn gebaseerd op het rapport van de Werkgroep Alimentatienormen. Dit rapport geeft aanbevelingen voor een eenduidige en praktische invulling van de wettelijke maatstaven. De vast te stellen alimentatie is afhankelijk van de behoefte van de alimentatiegerechtigde en de draagkracht van de alimentatieplichtige. De laagste van deze twee vormt het maximum.

Uitsluitingclausule

Deze clausule zorgt ervoor dat een bepaald bezit van goederen of vermogen niet gemeenschappelijk is tijdens en na een huwelijk of een geregistreerd partnerschap.

Vechtscheiding

Wanneer men tijdens de afwikkeling van een echtscheiding of scheiding ook gerichte acties uitvoert die de bedoeling hebben de andere partner materiële of immateriële schade toe te brengen. In uiterste gevallen is men zelfs bereid eventuele zelfbeschadiging of nadeel bij derden op de koop toe te nemen. De term vechtscheiding wordt vooral gehanteerd als een kind of kinderen grote nadelen ondervinden van of een overduidelijk discussiepunt vormen in de afwikkeling van de echtscheiding of scheiding.

UPO

Afkorting voor: Uniform Pensioen Overzicht. Een landelijk ingevoerd standaardoverzicht van al uw ondergebrachte pensioenaanspraken bij een bepaalde pensioenuitvoerder.

UWV

De afkorting UWV staat voor Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen. Het UWV voert in opdracht van het ministerie van SZW de werknemersverzekeringen uit, zoals Werkloosheidswet, WIA, Wajong, WAO, WAZ en Ziektewet. Daarnaast heeft het UWV de taak te stimuleren dat mensen aan het werk blijven of komen. Meer informatie over deze uitkering vindt men op de internetsite van de Sociale Verzekeringsbank (SVB).

Vereveningsgerechtigde

De ex-partner die recht heeft op een gedeelte van het te 'verevenen pensioen' van de andere ex-partner.

Verhuisregeling

Een fiscale regeling die voorziet in de handhaving van de aftrek van de hypotheekrente voor de beide vertrekkende partners als de woning te koop en ter beschikking staat van anderen. Deze regeling blijft voor de vertrekkende partner maximaal 2 jaar plus het lopende kalenderjaar geldig.

Verklaring beëindiging geregistreerd partnerschap

Een verklaring waarbij geregistreerd partners overeenstemming bereiken dat de relatie duurzaam is ontworpen. Deze wordt bij voorkeur ook vergezeld van een scheidingsconvenant.

Verklaring van non-appèl

De griffier van de rechtbank geeft een dergelijke verklaring af als één van de partners geen akte van berusting heeft getekend binnen de zogenoemde appèltermijn. Met de afgifte van de verklaring is de beschikking onherroepelijk.

Verknochte goederen

Goederen die onlosmakelijk verbonden zijn aan een bepaald persoon en niet voor verdeling bij een echtscheiding of scheiding in aanmerking komen. Te denken valt aan protheses en strikt persoonlijke voorzieningen of goederen.

Verrekenbeding

Is van toepassing als men via een notaris en vóóraf aan een huwelijk of geregistreerd partnerschap specifieke afspraken maakt over ieders inkomsten, vermogen en/of schulden tijdens de relatie.

Vervreemding

Een overdracht van een object zoals een koopwoning, verzekeringspolis of goed zodat het niet meer het eigendom is van de belastingplichtige. In veel gevallen heeft dit belastingtechnische consequenties.

Verwervingskosten

De kosten die gemaakt worden bij de aankoop van een woning. De aankoopssom van de woning valt hier niet onder. Verwervingskosten zijn bijvoorbeeld financieringskosten, notariskosten en overdrachtsbelasting bij een bestaande woning, eventueel meerwerk en rente tijdens de bouw van een nieuwe woning.

Verzoekschrift

Het verzoekschrift is de aanvraag van de echtscheiding of scheiding door één van de partners of beide partners bij de rechtbank.

Voogdij

Het gezag dat door iemand anders dan de ouders wordt uitgeoefend. Een voogd is verantwoordelijk voor de verzorging en opvoeding van een kind. Een voogd voert het bewind over en vertegenwoordigt in burgerlijke handelingen van een minderjarig kind.

Voorlopige teruggaaf

Een bedrag dat u op voorlopige basis van de Belastingdienst terug wilt ontvangen via een schriftelijke aanvraag. Deze aanvraag kan gebaseerd zijn op de reeds betaalde periodieke alimentatie of hypotheekrente.

Voorlopige voorziening

Een scheidingsprocedure kan soms lang duren. Het kan dan wenselijk zijn dat er tussentijdse maatregelen getroffen worden, de zogenaamde voorlopige voorziening.

U kunt een voorlopige voorziening via uw advocaat vragen. U kunt dit tijdens de scheidingsprocedure doen of voordat de procedure is gestart.

Voorlopige voorziening

Een voorlopige beslissing van de rechtbank voor een regeling tijdens de afwikkeling van de echtscheiding en scheiding. Deze kan worden getroffen met betrekking tot het minderjarig kind of kinderen, de kinder- en partneralimentatie, het gebruik van de woning en/of bepaalde goederen.

Vordering

Een bij een ander opeisbaar bedrag of goed.

Wet bevordering voortgezet ouderschap en zorgvuldige scheiding

Deze wet die is ingegaan op 1 maart 2009 en verplicht ouders met name om vóóraf aan een echtscheiding, scheiding en beëindiging samenwoning een ouderschapsplan op te stellen. Eveneens is met de aanneming van deze wet de 'flitscheiding' verboden.

WEV

Afkorting voor: waarde economisch verkeer. Bij de waardebepaling voor belastingtechnische aangelegenheden zoals bij een echtscheiding of scheiding gaat men uit van deze waarde. Dit is de prijswaardering die een redelijk handelende verkoper en een redelijk handelende koper zouden overeenkomen bij een veronderstelde verkoop.

Woningtaxatie

Het, bij voorkeur door een erkend taxateur, (laten) waarden van een woning op basis van de vrije verkoopwaarde.

WLF

Afkorting voor: woonlastenfaciliteit. Met ingang van 1 juli 2009 heeft een ingrijpende uitbreiding plaatsgevonden van de Nationale Hypotheek Garantie (NHG), gericht op het voorkomen van gedwongen verkopen. De Woonlastenfaciliteit, zoals de uitbreiding heet, is een extra borgstelling voor een aanvullende lening. Daarmee kan gedurende een periode van maximaal twee jaar een deel van de woonlasten worden betaald.

De woonlastenfaciliteit geeft huishoudens met betalingsproblemen meer tijd om te voorkomen dat de woning moet worden verkocht. De extra borg is bedoeld om inkomensdaling op te vangen als gevolg van echtscheiding, werkloosheid, arbeidsongeschiktheid en overlijden van de partner.

Er zijn geen kosten verbonden aan de extra borgstelling. Wel moet de aanvullende lening worden terugbetaald; het gaat hier niet om een verzekering. Vraag uw hypotheekadviseur om meer informatie.